

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — — — 16 kor.
 Negyedévre — — — 4 "

Helyben háshoz hordva:
 Egész évre — — — 20 kor.
 Negyedévre — — — 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — — — 24 kor.
 Negyedévre — — — 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszavásárolja
 vagy megörökösíti nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 30.

Agrárius képviselők.*

Az első, relative tiszta választás léte adott a magyar agrárpolitikát szíven hordó parlamenti csoportnak. Ime az érv arra nézve, hogy törekvéseink szorosán összefüggenek a becsületesebb irányban való kibontakozással és mihelyt ennek lehetősége megvolt, azonnal előre léptünk és elértük azt, mit olyan sokáig megtagadtak tőlünk. A kormánypártban körülbelül 25—30, azonkívül pedig körülbelül szintén annyi azoknak száma, a kik nem csupán rokonszenveznek az agrártörekvésekkel, hanem ezt nyíltan ki is merik mondani. Vajjon nőni vagy apadni fog-e ezek száma, az főleg két körülménytől függ.

Egyik a kormány magatartása az agrártörekvésekkel szemben, másik a vezetés az agrártáborban. Háttérül, indító okul, a fejlődés biztositékaul persze ott áll a leglényegesebb, a nemzet gazdasági pangása és az a sok vérző seb, melyet a letűnő regime ütött.

Jellemző, hogy a multnak legkiemelkedőbb alakja, borosjenői Tisza Kálmán, a ki uralkodása egész ideje alatt nagy taktikai ügyessége és kétségbe nem vonható emberismerete mellett oly csekélyke alkotó képességet mutatott, Nagyváradon tartott beszédében azt a merész és nem igazolható állítást kockáztatta, hogy az agrárprogram nem egyeztethető meg az igazi szabadelvűséggel. Ez utmutatás akart lenni a kakinet elnökének arra nézve, hogyan bánják el azokkal, a kik a magyar föld érdekeiért harczba szállani elég merészek. Széll Kálmán azonban nem hajtott a várad szövegére s a következők, Tisza Kálmán nem várt bukása, az agráriusok térfoglalása mutatják, ki látott igazán belé a dolgokba s ki ítélte meg a helyzetet okos hazafiassággal.

A választások folyamán unós-untalan fölhangzott a jelöltek ajkáról a szabadelvűség dicsérete. Alig volt közöttük, ki ne állította volna, hogy szabadelvű. Így a legkülönösebb ellentétek fejlődtek ki. Tisza Kálmántól le az utolsó merkantilistáig, mind jogot tartott arra, hogy tizenhárompróbás szabadelvűnek tekintsek, ellenben Ugronisták, néppárt, agráriusok ezek szerint mind a fekete reakció örökösei s méltók arra, hogy máglyára téve

* A Magyar Gazdák Szemléjének ma érkezett októberi füzetében ezen aktuális és figyelemre méltó cikket. Talán sokaknak fel fog tűnni az a támadás, melyben a függetlenségi Kossuth-pártot az agrár érdekek elhanyagolása miatt részélti. De másrésztől tény, hogy egyetlen párt sem zárkózott el annyira az agrár-iránytól, mint éppen a Kossuth-párt, a mely pedig mandátumainak legnagyobb részét az alföldi magyar gazdák vidékéről kapta.

elégtessenek? Más szavakkal ugyan, de Tisza Kálmán beszédének értelme is ez és nem más. Ilyen körülmények között igazán föl kell tennünk a nagy kérdést, mi is a szabadelvűség?

Aligha tévedünk, ha azt állítjuk, hogy a valódi szabadelvűség az egyéni szabadságnak lehető kiterjesztése s az alsó rétegek sorsának javítására irányul. Az 1848-iki év nagy reformjaira ez a definíció teljesen reá illik. Annál kevésbé veheti igénybe azt maga részére az a kor, a melyet Tisza Kálmánról neveztek el. Ez időben a régi jelszóból kiveszett a lényeg, ki a tartalom, nem maradt meg más, mint az üres kongás és bizonyos fokig az a prestige, melyet a mult hagyományai révén az epigonok igénybe akartak venni. Ez alapon igényelték maguknak Tisza teremtményei a bámulatot és a hódolatot. A szabadelvűség pápai, adminisztrátori és papjai ők voltak, tették tehát ez a helyzet nekik szörnyen.

De minden elmúlik, hiába sirunk... Elmúlóban van ez a kor is.

A Tisza-fészekbe pogányok ülnek és a mi leginkább felöltő, a nemzet nem is igen fogja visszasírni azt az időt, midőn a Rosenberg-Gajári-csoport döntött jövője fölött.

A választások különben nem egy irányban azt mutatták, hogy a nemzet nincsen megéredve a politikai szabadságra. Az 1899. évi XV. t.-cikk életbe lépett ugyan, de mit ér a törvény, ha tőle elmaradnak, vagy vele éppen ellentétben is állanak a közérkölcsök? Valljuk be, hogy a mi választóink tulnyomóan nagy részének politikai meggyőződése nincs. Nem volt politikai iskolájuk, hiszen a magyar közélet politikailag nem nevel. A letűnő korszak emberei gondoskodtak is róla, hogy ne is neveljen. Az abszolutizmus meghajló gerinczeket s nem meggyőződést kíván.

Igy történt aztán, hogy mikor megnyílt az aréna és megszületett a lehetőség a meggyőződés érvényesítésére, kisült, hogy ilyen csak itt-ott van. A nemzetnek még felsőbb rétegei is szörnyen tájékozatlanok a föladatak és a kötelességekre nézve. A nemzeti ideálok elhalványultak. Legfőleg csak mérsékelt vonzó erőt gyakorolnak, ezt is csak a fogékonyabbaknál. Két kivétel van. Az egyik a függetlenségi eszme, a másik a vagyon után vágás. Csak hogy ez utóbbi különös módon nem áll az előbbinek szolgálatában. Kossuthék, kik az elsőt hirdetik és megvalósítani akarják, gyöngéknék bizonyultak már a gazdasági program fölállításában is. Annál inkább azok a gyakorlati gazdasági alkotások terén.

Nem veszik észre, mily ellentmondás és milyen sikert pusztító tévedés az, hogy ők, a kik a nemzeti függetlenséget hirde-

lik, ellenségei az agrárius törekvéseknek is, a melyek sikere és érvényesülése nélkül nincsen független Magyarország. A függetlenségi párt célja az, hogy Bécs fölényétől függetlenítse Magyarországot. De vajjon mit használ ez, ha az osztrák hivatalos köröktől emancipáljuk ugyan magunkat, de eltűrjük az idegen, főleg az osztrák tőke terrorizmusát és azt, hogy a leginkább, sőt, sajnos, jóformán egyedül magyaros foglalkozási ág deficizitje állandó legyen. Orvosszerűen az önálló vámterületet hangoztatják, nem gondolván meg azt, hogy ez gazdaságilag nagy fordulatot csakis akkor fog jelenteni, ha az osztrák iparcikkekre nagy vámot vetünk. Ez esetben azonban a magyar mezőgazdaság még rosszabb helyzetbe juthat és pedig nemcsak azért, mert termékeink bevitelét Ausztria valószínűleg meg fogja nehezíteni, hanem azért is, mert a disponibilis tőkék a jobban jövedelmező iparos vállalatok felé veszik majd utjokat.

Mily komoly egyébként a szélsőbal érdeklődése a magyar gazdák bajai iránt, mutatja az, hogy alig van egy is, ki az agrármozgalmakban, a nemzet jövőjét előkészítő munkában résztvevő volna. A hitel, a papirosbuza, a szövetkezetek, az érdekképviselet és a kivándorlás rendezése, a középosztály talpraállítása, az uzsorakerdés és mindaz, mi nemzeti létünk újjászervezéséhez tartozik, nem elég fontos, nem elég csábító, hogy őket a társadalmi munkában való komoly részvétellel rábírná. Lovagolnak a jelszavakon és igyekeznek a nép rajongását a függetlenség iránt saját javukra gyümölcsöztetni. Ez a tétlen közömbösség s a merkantil pénzforrások iránti őszinte hódolat oda juttatja őket, hogy ellentétbe helyezkednek törekvéseikkel s nem veszik észre, hogy ezzel a haladásnak szegülnek ellene. Nem tudják, hogy legalább tudni nem akarják azt, hogy az agrárpolitika a nemzeti munka védelmét kívánván, a nemzeti függetlenség legerősebb támasztékait igyekeznek megszilárdítani. Nem látják azt sem, hogy a német agráriusok emelkedő befolyása, az agrárreszmének Ausztriában való térfoglalása (a mire a legutolsó cseh tartománygyűlésre történt választások, hol az agrárképviselek száma a régieknek majdnem négyszeresére emelkedett, elég biztosíték), végül az a tény, hogy nálunk is az új képviselőházban legalább 60—70 agrárérzelmű képviselő fog ülni, mind arra vall, hogy ez új irány nemsokára győzni fog mindenütt, hol a haladás barátai elég erősek arra, hogy a nemzeti élet jogos követelményeinek utat nyissanak. Ezzel az iránynyal szemben ők a maradiak s jellemző, hogy mégis ők neveznek bennünket reakciósnak és tudja Isten minek.

A közel jövő egyik legnagyobb föladata lesz, szerintünk, a magyar nép zö-

mét oly módon, mely a célnak megfelel, fölvilágosítani arról, hogy az a játék, mit Kossuthék vele üznek, nagyon, de nagyon sokba kerülhet neki és ha kötelességét saját maga és a nemzet többi része iránt teljesíteni akarja, akkor el kell fogadni azt a politikát, mely a haladásnak, az előretörekvésnek politikája és a melynek érvényesülését a nemzeti érdekek legnemesebbjei sürgetően követelik. Új meggyőzések formálása és ennek megfelelően új irányokba térés, tudjuk, nehéz dolog, de a nehézségeket legyőzni végül még sem lesz lehetetlen, ha akadnak férfiak, a kik a fölvilágosítás munkájára vállalkoznak és azt okosan és helyesen keresztül is viszik.

Igy tehát, habár új feladatok nyílnak előttünk, bizalommal tekintünk a jövőbe. Hisszük, hogy nem csupán a kormánypartban fog sikerülni meggyőzgetni a velünk szemben mutatkozó opposíciót, hanem az Eötvös-Kossuth-párt is érezni fogja az igazság súlyát s annak ellentállani alig fog tudni. Ne feledjük, hogy a múlt országgyűlésen alig volt két-három képviselő, kit igazán agráriusnak lehetett nevezni. Ellenben tucatszámra ültek ott a legelszántabb merkantilisták. Mégis eljutottunk oda, a hol állunk. Most legjobbjaink közül sokan, bár nem mindannyian, benn fognak ülni és sarkanyuzza őket az a nemes ambíció, hogy éveken át táplált meggyőződésüknek érvényt szerezzenek. Az az opposíció, mely velük szemben áll, méltányos föltételek mellett hajlandó lesz megalkudni. Arra már nem érzi magát elég erősnek, hogy a visszaéléseket és privilégiumokat megvédeni merje.

Az alkotó munka ideje tehát elkövetkezik agráriusainkra nézve. Hanem dolgozni kell, mert nem kis fáradságba fog kerülni, hogy Magyarországot visszaadjuk saját magának. Üdvözljük azokat, kiket munka és fáradság vissza nem riaszt.

Az Ugron-párt válsága.

Néhány nap óta ismét foglalkozik a fővárosi sajtó az Ugron-párt válságával. Eötvösök lapja jár elől, mohón kapja a híreket és nagy kárörömmel tárgyalja azokat. Már azt is látni véli, amint Bartha Miklós kunyorálni jön Eötvösök ajtaja elé, kérve, hogy fogadják maguk közé és már előre kijelenti, hogy a »legmerevebb visszautasításra találma a Kossuth-pártban«.

Hogy Bartha Miklós belép-e valamelyik párt kötelékébe? — vagy Beöthy Akos példáját követi és pártönkivüli marad? — most még csak maga Bartha tudja; annyi azonban tény, hogy nem marad meg az Ugron-párt kötelékében. Példáját követi Visontai Soma, sőt maga a vezér Ugron Gábor is, aki ugylászik mégis csak végleg visszavonul a politikától.

Legalább erre enged következtetni az a tény, hogy a párt a hozzá intézett hivatalos megkeresésre, hogy tagjai közül kit melyik bizottságba öhajjt jelölni, — csak kilencz tagja számára kérte a bizottsági helyeket. U ront, Barthát és Visontait egyik bizottságba sem jelölték.

Az Ugron-párt tagjai így kilenczen vannak: Eitner Zsigmond, Holló Lajos, dr. Hortoványi József, Hellebrandt Géza, Lovász Márton, Molnár Jenő, Okolicsányi László, Szluha István és Szederkényi Nándor.

Ezek azonban nem lépnek át egyik pártba sem, hanem fenotartják a pártot továbbra is, tegnap meg is választották elnöküket Szederkényi Nándor személyében.

Megtámadott mandátumok.

Mig Zichy Jenő a magyarokat Azzsiában képviselte, nem volt senkinek kifogása ellene, sőt még örültek, hogy ezen a réven a külföldi tudományos világ is jobban megismerkedett velünk.

Miért nem maradt külföldi prófétánknak?

Hazajött s itt is próféta akart lenni, a parlamentben is képviselni akarta a népet. Fellépett Székesfehérvárt kormányparti pro-

grammal s programja daczára, tekintettel személyére, megválasztották.

Ebbe azonban nem nyugodott meg a függetlenségi párt s most Sadra Gyula dr. ügyvéd vezetése alatt megpeticionálták a választást, beakarván bizonyítani a régi jó közmondást, hogy: Nemo propheta in patria sua.

*

A végvári kerületből — mint a Magyar Távirati Irodának jelentik — tegnap délután számos választó utazott fel Budapestre, hogy a kuriánál benyujtsa a Gorove László dr. megválasztása ellen intézett petíciót. A kérvényt ma nyujtották be. Ügyvédül Kisfaludy Kálmán és Fáy Ignác dr. temesvári, továbbá Teller Miksa dr. budapesti ügyvéd van megnevezve.

A petíciót Vargics Imrének, az országos szabadelvűpárt volt alelnökének következő hívei irták alá:

Técsy Ferencz dr., Neumann Géza, Hollán Károly, Gurmay Béni, Keszthelyi Kálmán, Winer Adolf, Kracsun János, Brasch Simon, Rózsa Imre, Schverak János, Schönberger Ignác.

A 3000 frtnyi biztosítékot gyűjtés utján hozták össze.

A marosvásárhelyi vérengzés epilógja.

A marosvásárhelyi véres választásnak utolsó felvonása is elérkezett: fölmentették állásától Mikó Árpádot, Maros-Torda vármegye és Maros-Vásárhely szabad kir. város főispánját s helyébe Sándor Jánost, Kis-Küküllő megye főispánját nevezték ki.

Ezzel a kínos ügy azt a megoldást nyerte, a melyet várt az emberek igazságérzete. A baj főokozója, a főispán megbukott. Igaz, hogy puhára pottyant, a mennyiben »hosszas és hü szolgálatai elismerésül« a legmagasabb kegy adatott tudtára, hanem azért a legkisebb bukás is bukás s jobb kemény nyeregben ülni, mint a legpuhább pázsitra pottyanni. Az ember mindenestre veszélyeztetni a nyakát — s Mikó Árpád immár szintén a politikai rokkantak közé tartozik.

A „TISZANTUL“ TARCZÁJA.

Az igazi törzsvendég.

Irtá: Francois Coppée.

Rape-né asszonyság tizenöt esztendeig volt az első férje felesége, de az egész idő alatt nem sok gyönyörűsége tellett az életben. Ennek pedig az volt oka, hogy a férje, kinek virágzó droguista-nagykereskedése volt a Verrerie-utcában, merő rossz szokásból minden áldott estéjét a kávéházban töltötte el. Rape ur különben nem szolgált rá a szemrehányásra; nagyon jó kereskedő volt, annyira jó, hogy néha bizony alaposan megnyomta a krétát; hanem ezt csak a vevői bánták, azok pedig sose panaszkodtak, — jele, hogy meg voltak elégedve. Pompás üzleteket kötött riczinus olajban, cacao-ban és az üzlet kintinon ment. Rape-né asszony reggeltől estig ott ült az erősen illatozó raktár közepén egy üveg-kalitikába zárva és folyton a főkönyvet bujta; de aztán a hónap végén meg is volt ám az öröme, mert a főkönyv mindig csinos haszonnal záródott. Az életnek pedig ugy-e kérem az a célja, hogy minél több frankot gyűjtsünk egymás mellé? Természetes tehát, hogy az okos nő, ez a kifogástalan polgár-asszony teljes elismeréssel adózott férjének. De hát akkor miért nem volt megelégedve a sorsával? — kérdezhetné valaki. Hát kérem, mint mindenkinek ezen a világon, ennek is csak megvan a magyarázata. Az üzletet rendszeren fél hét órákor zárták be és hétkor ebédelték; azon-

ban alig nyelték le a desszertet, Rape ur rögtön fogta a sétapálczáját és kalapját és elment a Le Gaz kávéházba, ahonnan csak éjfélkor jött haza. Gyermekek nem volt, Rape-né asszonyság tehát a hosszú estéket jelentékeny unalomban töltötte és kötése mellett nagyokat ásitott.

Vasár- és ünnepnapok délutánján a droguista kénytelen-kelletlen sétálni ment egy küssé a feleségével, de azután ezzel eleget is tett a kötelességének. Az »Ur« a roquefort vagy a camembert után rendes szokás szerint elbándukolt a kávéházba és otthon hagyta feleségét, magányosan. A párisi polgárságnak is megvan a maga törvényei; e törvények alól Rape ur sem vonhatja ki magát, hanem minden télen kétszer, legföljebb háromszor elvitte élete párját az Opéra-Comique-be, — de oda is csak oly szívesen ment vele, mint a kutya, melyet ostorral kényszerítenek valamire.

Rape-né olyan asszony volt, aki nem képes megszegni a kötelességét; valami titkos ingerültséget azonban nem tudott legyőzni a lelkében. Hát azért becsületes asszony az ember, azért hasznos és munkás társa a férjének, azért tölti napjait az átlátszó hörtömbben, és tollal kezében azért ró végtelen számsorokat egymás mellé és egymás alá, hogy mindezt a fáradozást ilyen kevés méltánylásban részítse a férje, aki jobb szereti öt-hat sörivő czimbora társaságát, mint a feleségét, és estét nem-hogy otthon töltendő, hanem elmegy a kávéházba és kártyázás vagy dominózás közben jóslgatja a kormányznak legközelebb várható bukását?

Igaz, hogy ez egészen ártatlan multság, mert hiszen Franciaországban minden esztendőre átlag két kabinet-válság esik — ép oly pontossággal, mint ahogy az angolok a tavaszi és őszi éjnapegyen idejében purgativumot szednek a testükbe, — de azért férjem uram mégis jobban tenné, ha itthon maradna.

Rape-né asszonyság lassan-lassan haraggal telt meg az ura ellen. És amikor Rape ur egyszerre csak hirtelen meghalálozott, — mert bizony a kávéházban nagy hőség van télen és kimenve a hidegre, könnyen oda lesz az ember, — mikor tehát Rape ur meghalálozott, az özvegy épen csak annyi könnyűt áldozott az emlékének, amennyit a lelki egyensulya meg-birt, ellenben annál gyorsabban megvigasztalódott. Özvegy Rape-né jó módnak örvendett, mert a szép hasznos hajtó üzletet nem is számítva, tiszta vagyona husz ezer frankot hozott egy esztendőben. Az asszonyság még nem is volt harminczhat éves és ámbár valami bajuszka-féle árnyék vonult el az ajka fölött, mégis ha a nagy állóükrébe nézett, egy jól kifejlődött, kívánatos barna nő képmásában gyönyörködhetett. A szabályszerű gyászidő még le se járt egészen és özvegy Rape-né máris arra gondolt, hogy másodsor is férjhez menjen.

Az üzletben valami Rozier nevű ur volt az első segéd; szép ember, kiszolgált altiszt és amolyan fenegyerek formájú, ami annyira tetszik a hölgyeknek. A jól megtermett, örökké vidám ficzkót a cég asszonya olykor-olykor már a néhai Rape ur életében is jókarattal

Mihály nagyherceg Budapesten.

Mihály orosz nagyherceg, ki tudvalevőleg mint királyunk vendége a Bristol-szállóban lakik, tegnap reggel fél 9 órakor kelt fel és miután megfürdött, elfogyasztotta reggelijét, mely sonkából, tojásból, vajból és sajtól állott.

A délelőtti folyamán a nagyherceg lakosztálya előszobájában kitett ivre *Márkus* főpolgármester, gróf *Széchenyi* Louis attaché, a pétervári osztrák-magyar követségnél, *Ludfi* bégi török főkonzul, *Lukács* László pénzügyminiszter és *Krieghammer* hadügyminiszter irták be neveiket.

Féltizenegy órakor a nagyherceg osztrák-magyar ezredének egyenruhájában lejött a szálló előcsarnokába és itt várta királyunkat. Ezalatt a szálló előtt nagyszámu kíváncsi tömeg gyűlt egybe. A rendet Splényi rendőrtanácsos tartotta fenn. A királynak 11 órakor kellett volna a szálló elé érkeznie, azonban nem tudni mi okból, az udvari kocsi késtek, mire a nagyherceg, ki a várakozást úgy látta, megunt, cigarettára gyújtott és úgy járt fel és alá a csarnokban. Végre negyed tizenkettőkor megérkezett a király Paar hadsegéd kíséretében.

A nagyherceg, a kinek *Illics* igazgató jelezte a felség érkezését, kijött a szálló elé és ott üdvözölte a királyunkat, a ki kezét fogott és néhány szót váltott vele, mire mindketten kocsi szállításra és kísérettel a tüzér lakanyába hajtottak. A szálló előtt álló néptömeg királyunkat és a nagyherceget harsányan megéljenezte, a mit mindketten katonás hajlongással köszöntek meg.

Mihály nagyherceg a laktanyából a Parkklubba hajtatott, a hol tiszteletére dejeuner volt. Két órakor délután a nagyherceg ismét a szállóba érkezett.

Este 6 órakor ebédre ment a királyhoz, innen pedig az operába.

*

Az orosz vendégeket nagyon meglepte az a körülmény, hogy nem látnak lépten-nyomon rendőrt, mint otthon Szent-Pétervárott, a hol,

ha a csár kikocsizik, gyalogos katonák és kózákok tisztítják meg az utcákat.

Mikor tegnapi sétakocsizása után a nagyherceg visszatért a szállóba s ő felségétől elbűcsuzott, odaszólt gróf Tolstoy hadsegédének:

— Pompás élet van itt Budapesten. Rendőrré alig van szükség. A közönség bámulatosan tartja fenn maga a rendet.

A nagyherceg németül mondta ezt a grófnak s olyan hangosan, hogy a kik körülötte álltak, szintén meghallották.

A vármegye rendkívüli közgyűlése.

Biharvármegye törvényhatósági bizottsága ma, szerdán rendkívüli közgyűlést tartott, melyen az új megyebizottsági tagválasztások határidejét tüzték ki.

Beöthy László dr. főispán elnöklése alatt jelen voltak:

Szunyogh Péter alispán, Papp János főjegyző, Wallner Ödön dr. t. főjegyző, Baranyi András és Keszthelyi Zoltán t. főjegyzők, Czifra Kálmán dr., Balogh Elemér, *Beöthy* Ödön, Jancsó Dezső aljegyzők, Miskolczy Árpád főszámvevő, Czifra Gerő, Szabó József, Vidovich György, des Echerolles Kruspér Károly, des Echerolles Kruspér Sándor, *Széchenyi* Jenő, Hegyesi Márton, Kovács Pál, Géczy Lajos, Kékus István, Kernács István, Szigethy Elek, Ertsey Dezső, Fráter Barna, Füredi László, Ujházy Antal, Osváth Lajos, Hraniczky Károly, Gyöngyössy István, Juricskay Akos, Solcz Gábor, Udvarhelyi Bela, Roxin Miklós, Végh József és *Filip* Sándor.

Beöthy László dr. főispán elnök megnyitja a gyűlést.

A választmány bejelenti a közgyűlésnek, hogy *Kepes* Ignácot a legtöbb adófizetők névsorából törölték s helyébe *Szunyogh* Sándort iktatták be a listába. Javasolja a választmány a csokalyi, fugyivásárhelyi, bihari, érmihályfalvai, micskei, monospetri és magyarcsékei kerületekben a választás határnapjának kitiűzését.

A közgyűlés elfogadta az igazoló választmány javaslatát s a választás határnapját *november hó 14-ik* napjára tüzte ki. A választás vezetésére a következő bizottsági tagok kérték föl:

A bihari kerületben *Zathureczky* Albert, az érmihályfalvai > *Mátray* István, a micskei > *Rosenberszky* Gyula, a monospetri > *Klobusiczky* Tibor, a geszti > *Erdélyi* Farkas, a magyar csékei > *Korda* Andor, a csokalyi > *Balassa* István, a fugyivásárhelyi > *Olasz* Elemér.

Bejelentette még az igazoló választmány az igazolt bizottsági tagok névsorát, a mit tudomásul vettek. Tudomásul vették ezen kívül a tárkányi, robogányi, nagybárodai, micskei és peczeszentmártoni kerületek választásának megsemmisítését.

Az új megyebizottsági tagok választásának határidejét *november 30-át* tüzték ki.

A választás vezetésére fölkértettek:

A tárkányi kerületben ifj. *Markovics* Károly, a robogányi > *Venter* Jenő, a nagybárodai > *Daraban* Gerő, a micskei > *Rosenberszky* Gyula, a peczesz-mártoni > *Vidovich* György.

Ugyancsak november 30-ára tüzték ki az új választást a komádi kerületben arra az esetre, ha a legtöbb adót fizetők névsorába fölvetett és a választókerület részéről is megválasztott *Bujdosó* Sándor az alispán felhívására a választással nyert megbízásról lemondana. Ez esetre a komádi választás vezetésére *Solcz* Gábort kérték föl.

A rendkívüli közgyűlés az elnök elterelésével oszlott szét.

UJDONSÁGOK

TAJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Október 31. Iskolaszéki ülés a városházán d. u. 4 órakor.
November 2. Orvosok szakülése. d. u. 5 órakor.
November 4. Megyei közigazgatási bizottsági ülése d. e. 8 órakor.
November 4. Tiszti főszemle a várban d. e. 9 órakor.
November 7. Városi közigazgatási bizottsági ülés d. u. 8 órakor.
November 11. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor.
November 19. Az Erzsébet leányárvaház zászlószentelési ünnepélye.

nézegette az ablakos börtönéből: most pedig megőzvegyült, nagyon is megfelelő férjnek kezdte tekinteni. Legalább az üzletet sem kellene eladni, hanem a tekintélyes hasznot állandósítani lehetne. Igaz, hogy a segéd fiatalabb volt nálánál, de hát az állótűkőr, az a hízog állótűkőr arról győzte meg a szép droguistánét, hogy őt még most is lehet szeretni. Azután kérem, »Rozier-né« sokkal szebben is hangzana, mint »Rape-né«; és az ezüst asztalkészleteken sem kellene megváltoztatni a monogramot.

Tizenhárom hónappal a droguista temetése után, — akinek sírján még most is ott diszlett »A Le Gaz kávéház törzsvendégei« feliratu koszoru, — az özvegy másodszer is főkötő alá került, az üzlet czimtablájára pedig a »Maison Rape« felírás alá odapingálta a czimfestő: »utóda ROZIER«.

A Fontainebleauban eltöltött, s három napból álló mézesetek alatt minden jól ment. Azonban Párisba visszatéréskor mindjárt az első estéjén az történt, hogy Rozier ebéd után azonnal fölkel az asztal mellől s a sétatálcája és kalapja után nyult.

— Ugyan hova készülsz? — kérdezte a felesége, akit hirtelen megszállott az ijedség.

— Csak egy kicsit levegőzni megyek, — mondá az ifjú férj a legtermészetesebb hangon. — Kicsit benézek a kávéházba. Mindjárt itthon leszek. Viszontlátásra.

Azonban nem lett itthon, csak éjfélkor, akárcsak a megboldogult.

Rozier-né asszonyság egészen oda lett.

Ime hát megint csak ott van, ahol volt; azok az unalommal és harisnyakötéssel teljes végtelen hosszúságu magányos esték újból megkezdődnek. A legrettenetesebb pedig az volt a dologban, hogy a boldogtalan nő imádlta második férjét, aki összehasonlíthatatlanul jobban értett az asszonyokhoz és a szerelemhez, mint jó Rape uram.

Azonban elnyomta bosszuságát és a másnapi dejeuner-nél szeliden kérdé az ő Achillestől (mert Rozier urnak Achilles volt a keresztneve):

— Mondd csak, lelkem már most minden este elmegy a kávéházba?

A válasz lesújtó volt.

— Hát persze. Hisz ezt mindenki megteszi. Rape a *Le Gaz* kávéháznak volt a törzsvendége, én meg a *Garde nationale*-ba járok . . . Tudod, ott a Rivoli utcában . . . A két kávéház csak egy macskaugrás egymástól.

— Ejnye, — mondá erre a feleség kissé megsértődve, — hát nem maradnál inkább itthon . . . a te kis asszonykád mellett?

— Hát persze, hogy maradnék . . . De hát mit tegyek? . . . Ha ebéd után nem mozgok egy keveset, rendetlen lesz az emésztésem és rosszul alszom . . . Jól tudom, hogy szebb dolog lenne tőlem, ha veled maradnék . . . De hát neked jókor kell lefeküdnöd . . . Azután meg igazán mondom, kereskedő embernek szükséges elmenni a kávéházba. Ismerősökkel találkozok, híreket hall, üzleteket köt csak úgy kártyázás közben . . . Azután . . . hát igen, kérek . . . hozzá is vagyok szokva.

Rozier-né asszonyság mindent megpróbált, hogy a kávéházazás nyavalyájából kigyógyítsa férjecskejét. Kért, könyörgött, de azt vette észre, hogy ez kellemtelen az urnak: családi jelenségeket rögtönzött, de csakhamar megérezte, hogy így csak meggyűlölteti magát. A házba beköszöntött az egyenetlenség, de Rozier-né asszonyság mindazonáltal bolondult az ura után.

Végre a szerelem szárnyat adott a józan asszony képzelő erejének. Elgondolta, hogy mi is vonzza háta férfiakat a kávéházba? A társaság? A környezet? A diszes berendezés? De hátha például otthon is megkapnák mindezt, miért ne maradnának otthon? A családi kávéház! Ez volt a kérdések kérdése.

Rozier-né megkísérelte megoldani a problémát. Kéréssel rávette Achillest, hogy néhány estét otthon töltsön és hívja magához pajtásait; azután kifundálta a módját, hogy a társaság mindazokat a különleges gyönyöröket náluk is megtalálja, melyek kedvéért a kávéházba járnak. A nagy lakás alaposan megváltozott. A szalonból eltűnt az eddigi butorzat, s padlóhoz erősített márványasztaloknak és angol szövettel bevont támlanélküli hosszú parlagoknak adott helyet. A családi csillárok légszeszlámpákkal cserélődtek ki, és a zongora helyébe egy »kassza« állított, melyben a gondosan megfésült és kipomádézott Rozier-né asszonyság puncsos poharak és tetszetős alakok csoportosított kis kanalak nagy sokasága közepette trónolt. Az ebédlő biliárdteremmé alakítottat át. A családi kávéház ellátott mindennemű szeszes és szesztelenitalok-

* **Mindszentek napja.** Mint már jeleztük, a jogakadémia ifjúsága f. évi. november hó 1-én a délutáni órákban felkeresi a Szigligeti és Nagy Sándor-féle emléktáblákat, valamint Rulikovszky és városunk több nagyjai sírját. — Gerő Ármin rendőr főkapitány bejelentett szándékukhoz képest a rend és az akadálytalan fel- és elvonulás biztosítására megfelelő számú rendőrlegénnyel **Lőrinczy Gyula** szolgálatvezető rendőrbiztost küldte ki.

* **A vízvezeték építése.** A nagyvárad vízvezeték mellett most építik a beton fenékgátat a Körözsbén. A munkálatok megtekintésére **Farkas Kálmán** műszaki tanácsos, kir. főmérnök Nagyváradra érkezett. A vízvezetési bizottság tagjaival tegnap megtekintette a víz-műtelepet és a fenékgátnál folyó építkezéseket.

* **Fegyelmi följelentés a jogakadémián.** Említették már azt a goromba sérelmet, melyet egy elfogultságában határt nem ismerő jogász követett el a multkor a katolikus vallás ellen. A katolikus jogászok felhívták a magáról megfélekedett kollégájukat: adjon a sértésért teljes elégtételt. Minthogy az illető erre hajlandó nem volt, tegnap beadták ellene a kir. kath. jogakadémia igazgatóságánál a fegyelmi följelentést. Most tehát az igazgató és a tanári kar bölcs határozata fogja eldönteni, minő igazságos büntetéssel fog elégtételt szolgáltatni a vallás-sértésért?

* **4000 koronás lopás.** Aradon folyó év 29-én éjjel **Kriegler Hermin** ékszer üzletébe ez ideig ismeretlen tettes betört és 4000 koronát érő arany és ezüst neműt elemelt. Mint a nyomozás alkalmával kitűnt, a tolvaj az udvar felől befenesztvén egy ablakot, egy 12 cm-teres nyíláson hatolt be. Az aradi rendőrség kézrekerítése iránt megtette a legmesszebb ható intézkedéseket, a többek között a mi rendőrségünk is táviratilag lett az esetről értesítve.

* **A város és a temetők kivilágítása.** A halottak estéjén szokásos kivilágítások alkalmával ezeltől sok panasz volt, mert a város nem gondoskodott a temetőhöz vezető utak kellő világításáról. A városi tanács tegnap elhatározta, hogy pénteken, halottak estéje alkalmából úgy az olasz nagytemetőhöz, mint a Rulikovszky-temetőhöz vezető utakat a város

kivilágíttatja. — A kegyeletnek is eleget tesz Nagyvárad városa, amennyiben **Rulikovszky Kázmér**nak, a magyar szabadság pártolásáért elvérzett lengyel dsidás-századosnak és **Lukács György**nek, Nagyvárad város volt polgármesterének sírjait kivilágíttatja halottak estéjén.

* **Méregkeverés.** Letenye község lakosait különös eset tartja izgalomban. Özvegy **Fabián Andrásné** egy évvel ezelőtt, hogy özvegyesre jutott, a veje házába költözött s együtt élt a leányával és vejével. Az özvegyasszony, ugylátszik unta az özvegyi állapotot, mert 48 éves kora daczára szerelemre lobbant **Pecze Mihály** kocsislegény iránt. Egy ideig benső viszony volt az öregasszony és a kocsis között, de a kocsis ugylátszik megunta a dolgot s úgy akart szabadulni az öregasszonytól, hogy elmondta a dolgot gazdájának, az öregasszony vejének, a ki viszont a feleségét értesítette a viszonyról. A menyecske restelte a dolgot s e miatt szemrehányást tett az anyjának. Özvegy **Fabián** né nagyon elkészerítette a kocsis eljárása, de meg attól tartott, hogy másnak is elmondja a dolgot. Tegnapelőtt mérget kevert a pálinkába s azt a kocsisal megitta. **Pecze Mihály** kocsis iszonyu kínok közt meghalt. A nyomozás kiderítette a gyilkost s az öregasszonyt letartóztatták.

* **Tisza Kálmán a főrendiházban.** A főrendiház tegnapi ülésén felolvasták **Degenfeld József** grófnak levelét, a melyben bejelenti, hogy ezután a cenzus alapján óhajt bent tlni a főrendiházban; tehát lemond arról, hogy ev. ref. egyházi főgondnoki minőségében legyen tagja a főrendiháznak. Ez a levél mozgalmat a kegyelmes és méltóságos urak közt csakis kis mértékben keltett, valószínűleg, mert csak kevesen sejtették meg: mi rejlik mögötte: Mi azt hisszük — írja a Budapesti Hírlap — ennek a jelentősége az, hogy **Tisza Kálmán** nem vállal többé képviselői megbízást a mitigy is mondhatnánk, nem kap többé mandátumot: tehát a főrendiház törvényhozói azilumába vonul vissza. Mivel pedig nem kívánja terheln **Szell Kálmán** azzal, hogy általa előterjesztést tétessen főrendiházi taggá való kinevezése iránt: rokona és főgondnok-társa csinál neki helyet a főrendiházban, a hol, mint a legöregebb ev. ref. főgondnok, törvény szerint helyet foglalhat.

kal; ami pedig kapható volt, az mind első-rangu volt. A falak egy része faburkolatot nyert, melyen újságok lógtak. Végre pedig minden legmellékesebbnek látszó apróság megtanulmányoztatott és minden a legutolsó részletekig kidolgoztatott, csak hogy minél teljesebb legyen az illuzió. **Rozier-né** például férfi-cselédet fogadott, rövid fekete kabátot és fehér kötényt adott rája és pofaszakált növesztetett vele.

Ez a férfi cseléd megtanulta a módját, hogyan kell azon a törzsvendégeket megillető éneklő hangon »kapucziner«-t kiáltani, továbbá hogyan kell az ércztálcán nyugvó kávé edényeket minél zajosabban kézbe kapni a márványról, ha a törzsvendég kijelenti, hogy ő köszöni a lötytyöt, de »lábvizet« nem óhajt szűröcslni. Bizonyos helyi színezetnek finom módon való előidézése végett az is kötelességévé tétetett, hogy minden este kétszer-háromszor egy-egy marék fűrészpórt dobjon az asztalok alá.

Rozier ur és pajtásai a hitvesi odaadásnak ezt a szép megnyilatkozását örömmel üdvözölték. A privát kávéházba annál könnyebben törődtek bele, mert a frissítők ingyen adódtak. Esténként beszállingóznán a pajtások, a kassza előtt elhaladtukban ősi szokás szerint egy kicsikét enyelegtek a »kaszirfrájlával«, aztán az állványról kiki előszedvén a maga kávéházi pipáját, letelepedtek a zöld asztalhoz, és a pagátnak szorgalmas kergetése közben szidták a kormányt. **Rozier-né** asszonyságnak megvolt az az öröme, hogy kilenczről éjjelig

gyönyörködhetett az ő Achillese orczájában és hallgathatta az imádott hangot, melyen Achilles a »kontra«-kat kiáltgatta. A szép droguistáné már most tetezeleghetett a gondolatban, hogy férjét maga mellé bilincselte és otthon ülő, a családi tűzhelyet őrző embert faragott belőle.

Csak hogy ez a csalóka dicsőség nem soká tartott. Egy hónap múlva **Rozier-né** asszonyság azon vette magát észre, hogy Achilles unatkozik és valami szomorúság, valami honvágy emésztí: sőt a pajtásain is ugyanazon kedvetlenség jelei mutatkoznak. A vak is látja rajtuk, hogy hiányzik valamijök. De hát mijök?

Rozier-né asszonyság érezte, hogy ábrándja tünekezni kezd és Achillesét még sem sikerült otthon tartania. Nyugtalanosságtól kinoztatva kérdé tehát tőle gyöngéd nyájassággal:

— Mondd csak lelkem, de őszintén... hát nem olyan nálunk is, mint a kávéházban?

— De nem ám! — pattant ki a szó a megrögzött törzsvendégből, — hát tudod... izé... hát ha már mindenáron őszinteséget akarsz... hát bizony... itten nem elég sürű a pipafüst.

Achilles és pajtásai **Rozier-né** asszonyságot a nagy sokaságu puncsos poharak és a kétségbeesés közepette hagyva, mágnap este újra bevonultak a Garde nationale-ba.

* **Ujczok esküje.** Unnepe a bakának az eskütétel, mikor másodsor, ünnepi díszben, ragyogó csákovával, fényes fegyverrel teszi le az esküt, hogy hű lesz a hazához és királyhoz. Az idén a közös hadsereg ujczjai ismét a **Ferencz József** huszárlaktanyában teszik le az esküt; a misét **Andrássy Péter** katonalelkész mondja, utána magyar, német és oláh nyelven leteszi az esküt a legéység. A honvédek ezuttal eltérőleg a rendes szokástól, a közös hadseregbeliekkel együtt fogják az esküt letenni a **Ferencz József** huszárlaktanyában. Az eskü szövege tudvalevőleg majdnem szóral-szóre egyez mindkét hadsereguél, csak az az eltérés, hogy a honvédek felesküsznek a magyar alkotmányra is. — A megragadó, szép ünnepély d. e. 8 órakor kezdődik s 9 óra tájban végződik dísz-szemlével.

* **Meglopott kirakat.** **Frisch és társa** czég koronás bazárja ajtaján egy portól lepott cipő régi idő óta hirdette azt a járókelők előtt, hogy az üzletben jó és olcsó cipők nagy választékban tartatnak. Tegnap egy meztlábos mezőkeresztesi cigány gyerek elhaladva a bolt előtt, magas tetszését nagyon is megnyerhette a poros lábbeli, mert a cipő nagyságának s lábösszehasonlítása után, magának alkalmasnak találta. Egy körültekintés s a cipő már hóna alatt volt s vigan igyekezett tovább siklani. Azonban a bolt szemes gazdája alig pár lépés után fölön csipte és átadta a rendőrségnek, a hol **Mohácsi András** bekötéretették.

* **A kilenczedik gyógyszer-tár.** Hosszabb ideig tárgyalták, egy kérvény kapcsán Nagyváradon azt a kérdést, hogy szükséges-e itt a kilenczedik gyógyszer-tár és pedig a Bémer-téren? **Hankovits F.** pecze-szőllősi gyógyszerész és sok városi polgár pedig arra kért engedélyt, hogy gyógyszer-tárát Csillagvárosra költöztethesse. A város azonban felhasználta az alkalmat és a saját hasznára akart ebből az ügyből kifolyólag egy új jövedelmi forrást teremteni. Később körülbelül nyolcz kérvényező is jelentkezett. A város felterjesztette ugyan az összes kérvényeket a belügyminiszterhez, de azzal a kérelemmel, hogy a kilenczedik gyógyszer-tár jogát a Bémer-téren Nagyvárad városának adja meg a miniszter, mert egy új patika szükséges a városban. Tegnap leérkezett a belügyminiszter határozata és ez éppen nem keltett örömet a város házán. Sem a város, sem az a kérvényező nem kapta meg, akinek az érdekében tulajdonképen az egész mozgalom megindult. A miniszter hivatkozik arra, hogy a kilenczedik gyógyszer-tár szükségét a város, a népesség szaporodása folytán szükségesnek tartja. Ezt elfogadja és a Bémer-téri gyógyszer-tár jogát **Marsalkó** Leó okleveles gyógyszerésznek adja; kiköti, hogy egy év alatt köteles azt megnyitni. A városnak nem adhatja a patika nyitathatásának jogát, mert az 1876. évi XIV. t.-cz. szerint reáljog többé nem adható, személyjogu gyógyszer-tárt pedig a városnak mint erkölcsi testületnek nem engedélyezhet. Ez ki van zárva. A pecze-szőllősi gyógyszer-tár áthelyezését Csillagvárosra azért nem engedélyezheti, mert annak Pecze-Szőllősen leendő felállítását a közegészségi szükség alapján engedélyezték s különben Nagyvárad város törvényhatósága sem tartja szükségesnek az áthelyezést.

* **Emberhalál a menyasszony miatt** Nagy lakomára készültek a mult héten **Zsivanov Pajó** militicsi lakos házában, a ki a leányát akarta férjhez adni **Sztákity Gyuró**hoz. A menyasszony azonban gondolt egyet s az esküvő előtt két nappal megszökött a szülei háztól **Gyókity Milán** odaváló legénynyel. Pár napi távollét után, vasárnap **Gyókity** hazahozta a leányt szüleihez azzal a kijelentéssel, hogy feleségül fogja venni. A mint **Sztákityék** meg-

tudták, hogy a leány visszajött, a volt vőlegény az apjával és bátyjával elmentek Zsivanovékhoz és azt követelték a leány apjától, hogy a lakadalom előkészületeire tett kiadásokat térítse meg. Zsivanov erről azonban mit sem akart tudni, s e miatt szóváltás, majd verekedés keletkezett, miközben Zsivanov és a testvére a kötekedő Sztakityékat kilökték a szobából. Sztakityék azonban még az udvaron is lármáztak. Végre Sztakity Péró, a vőlegény bátyja felkapott az udvaron egy balatát s ezzel Zsivanov Jaró fejét ketté hasította. Sztakityék a véres tett után elfutottak, de a csendőrség elfogta őket s most már mind a hárman a börtönben ülnek. Zsivanov az ütés következtében rögtön meghalt.

* **A sertésvásártér megnyitása.** Az új sertésvásártérrel a baromvásártér mellett már berendezte a város, azonban a főmérnök még némi pótmunkálatok szükségét terjesztette elő. Ezt elfogadta tegnap délután a városi tanács, de ennek kapcsán felmerült több érdekes dolog, amelyek még hosszabb megfontolást és tanulmányt igényelnek. Szóba jött ugyanis hogy pl. a lóvásár környékén, a vásár területén kívül szekereknek jövőben nem engedik meg a megállást, hanem ezeknek teljes vámdíj fizetése mellett a vásártérre be kell hajtatniok. Ezt többen ellenezték, mert félnek, hogy a vidékiek zaklatása a vásár bevételek csökkenésére vezet. A kérdést tanulmányozni fogják. — Felmerült továbbá a már kijelölt marhahajtó utak kérdése. Ezáltal az összes állatforgalom a Nagyhid, illetve Baross-utcára, a közraktár előtti utra, Pecze-utca és a Gyepsorra terelgetnék. Most azt akarták megállapítani, hogy a sertésfelhajtás mely utra tereltesse. Hosszas vita után belátták, hogy ez olyan kérdés, a melyet csak gondos tanulmány után lehet eldönteni. Egyelőre az eddigi állapot fenntartását mondták ki s míg a mérnöki hivatal a sertésvásártér pótmunkáját készítteti, még tanácskozás tárgyává teszik ezt a fontos kérdést, a melyet még jobban megnehezít most a városház építése folytán előálló forgalmi akadály. — A pénzügyi tanácsost megbízták, hogy az új sertésvásártér megnyitása iránt tegyen előterjesztést.

* **Czolgosz kivégzése.** Az auburnei börtönben kedden reggel 7 óra után 12 perczkor végezték ki Mac Kinley gyilkosát. Czolgosz durván visszautasította a lélkészt, akit a börtönigazgató czellájába küldött, ellenben megörült annak, hogy testvére és sógora meglátogatták. A halálra ítélt gyilkos szinte dicsekedve mondotta nekik, hogy nem volt czinkostársa és egymagában követte el a tettet. Bucszóul arra kérte testvérét és sógorát, hogy mondják meg atyjának, hogy kivégzése előtt nagyon szerette volna látni és gondoskodjanak arról, hogy temetésén ne legyen egyházi szertartás. A halálra ítélt korán feküdt le, nyugodtan aludt és reggel 5 órakor ébredt föl. Nemsokára föl is kelt s aztán megint lehevert. 6 órakor a börtönőrök behozták neki egy új fekete ruhát. Czolgosz ellentállás nélkül engedte magát felöltöztetni. Kérdezte a porkolábtól, hogy sokan lesznek-e a kivégzésnél, mert néhány szót akarna búcsuzásul mondani. Az őrk figyelmeztették, hogy csak néhány hivatalos személynek szabad jelen lenni a kivégzésen, a halálra ítéltnek pedig szigorúan tilos beszélnie. Hetet ütött a börtön torony-órája, amikor Czolgoszt átvezették a villamos kamrába. Biztos léptekkel haladt át a folyosón. A kis szobában megragadták, a villamos székhez szíjazták. aztán a fogházigazgató megadta a jelt. Abban a pillanatban, amint Czolgosznak fejére tették a fekete süveget, a halálra ítélt felkiáltott:

— Megöltem Mac Kinleyt, mert ellensége volt a munkásosztálynak!
Többet nem szólhatott. 1700 voltos telepáramát vezették keresztül testén, amely meg sem rándult. A holttestet lecsatolták a székről, hamarosan kivitték és meszes gödörben

elásták. A családnak azt a kérését, hogy maguk temethessék el Czolgoszt, nem teljesítették. Ugyiszintén megtagadták Czolgosz testvéreinek és sógorának azt a kérését is, hogy jelen lehessenek a kivégzésnél. A holttestet nem bonczolták föl. Czolgosz ruháját, leveleivel és minden holmijával együtt elégették, nehogy a ritkasággyűjtők, mint Amerikában szokás, hajszát indítsanak értük. — New-Yorkból táviratozzák a Frankfurter Zeitung-nak, hogy Czolgosz családja ötezer dollárért már el is adta a holttestet és Czolgosz ruháját egy látványos bódé tulajdonosának. Ez volt az oka annak, hogy a holttestet és a ruhákat nem adták ki a családnak. A kivégzés előtt való éjszaka maga Czolgosz kérte a börtönigazgatót, engedje meg, hogy testvére és sógora jelen lehessenek a kivégzésnél. A börtönigazgató kezeken megtagadta. A kivégzés előestéjén idegrohamot kapott.

* **Az anarchisták Amerikában.** New-Yorkból jelentik, hogy a »World« című lap megtámadja az amerikai kormányt azért, mert ismét csökkentette az anarchisták fölötti felügyeletet és megengedi nekik, hogy mindentűl nyilvános és titkos összejövetelket tartsanak, a melyeknek egyedüli célja, hogy az államfők ellen összeesküvéseket szervezzenek. E miatt a »World« egyik munkatársa meginterviewolta Roosevelt elnök egyik titkárát, aki következő felvilágosítást adta: »Tudja ön, hogy miért lazították meg a felügyeletet az anarchisták fölött? Azért mert Czolgosz merénylete óta valószínűleg özőnével érkeztek a denuncziálások, úgy, hogy egyetlen követ sincsen Washingtonban, a ki ne tett volna följelentést az uralkodójuk ellen tervezett összeesküvésről. A mint mondom, az összes követek megostromolták a kormányt és az elnököt, úgy, hogy egyetlen nyugodt pillanatunk sem volt. Följelentés érkezett, hogy Vilmos német császár ellen terveznek merényletet, majd hogy Ferencz József király ellen szőnek összeesküvést, majd hogy Viktor Emánuel olasz király életére készülnek törni. Szóval nem volt egyetlen uralkodó sem, akit a följelentések szerint az anarchisták meggyilkolni ne készültek volna. Sőt a hollandi követ is följelentést tett, hogy Vilma királyné ellen is merényletet terveznek. Az ifjú királynét állítólag azért szemelték ki, mert nem igen vette szívére a búrok ügyét. Roosevelt elnök e riasztó hírek miatt az Egyesült-Államok összes rendőrségét mozgósította. Éjjel-nappal sürgönyözött, levelezett, míg végre arról győződött meg, hogy a híresztelésekből egyetlen egy szó sem igaz. Ennek következtében tehát nem háborgatjuk többé az anarchistákat. A »World« ehhez hozzáteszi, hogy ez ugyan nem mentség, mert az anarchisták olyanok, mint a vérengző állatok, a kiket nem szabad felügyelet nélkül hagyni. Erre a célra egy külön rendőrség szervezését ajánlja. Végül elmondja, hogy Pattersonban nemrég nyolczszáz dollár alaptőkével egy anarchista bizottság alakult, amelynek jelszava: A zsarnokok meggyilkolása!

IRODALOM.

Erdősi Károlynak a »Karácsonyi színjátékok« című műve tárgyát tekintve, igyekszik nemcsak tartalomban és meseszövevényben, de kifejtett gondolatokban is a megszokott pászorjátékoknál többet nyújtani. Így a »Győzedelmes szeretet« című darabjában a krisztusi szeretet átalakító fönségét és erejét ecseteli; másik színjátéka, »A kis Jézus békét hozott« címmel, a szent jászolt a szocialista világnézet keretébe állítja s azt a nagy örömhirt színezi ki, a mit a szegény Megváltó hozott a világra; harmadik darabja pedig »A gyermek diadala«, annak az erős Istennek

hatalmáról beszél, a ki ellen hiába küzd az ellentétes törekvések egész táborá, meg nem dönthetik őt.

A mű célja pedig minden tekintetben jótekonny.

Első sorban azért, mert a szerző a mű egész jövedelmét az orsz. központi kath. legényegyesületnek ajánlja, melynek ő másodlónke is. Másrészt pedig, mivel a kath. egyesületi irodalom amaz ágána kíván szolgálatot tenni, mely ez ideig éppen nem volt a legfölkapottabbak között.

Eppen ezért ára is a lehető legcsekélyebb. A Stephaneum elismerten izléses kiállításában megjelenő s 11 ívre terjedő, szép kiállítású munka ára csak 80 fillér (postai küldéssel 90 fillér), mely összegért a megrendelők az orsz. központi kath. legényegyesületben (Budapest VII., Rottenbiller-utca 20—22. sz.) szerzhetik meg.

Egyesületek és intézetek pedig, ha egyszerűen 4 példányt rendelnek meg 2 korona 40 fillérért (postán 2 korona 50 fillér) kaphatják.

TANUGY.

A községi tanítók kihasználása.

E czímen néhány nap előtt egy kis tanügyi közlemény jelent meg lapunkban, amelyben a város érdemes főszámvevőjének, Ragány Jánosnak azon indítványáról volt szó, hogy a községi tanítók több órát adjanak a jelenleginél s így jobban használja ki a város az ő tanítóit. Erre vonatkozólag Ragány János főszámvevő a következő sorok közlésére kért fel bennünket:

Ez a közlemény nem látott volna napvilágot, — legalább ilyen alakjában nem, — ha írója a dolog állásáról alaposan informáltatta volna magát.

Mert igaz ugyan, hogy a városi pénz- és gazdasági szakbizottság közelebbi ülésén, a midőn a jövő évi költségvetéssel kapcsolatosan az iskolaszékek újabb tanítói állások szervezése iránt tett javaslata tárgyalatott, én a takarékosági elveknek jövőre nézve a tanügyi terén is lehető alkalmazása iránt tettem indítványt; de az az indítvány konkrét javaslatokat nem tartalmazott és emellett abból azt sem lehet kimagyarázni, mintha én az autonómias jogok iránt kellő respektussal nem viseltetném.

Kérdésem indítványom szó szerinti szövege a következő:

»Tekintettel a város kedvezőtlen pénzügyi helyzetére, mely különösen akkor, amidőn éppen a községi iskolák elkerülhetetlen fejlesztése érdekétől (iskolák építése, felszerelése, egyes pontokon iskolák szervezése stb. által) jelentékeny anyagi áldozatok meghozatala előtt állunk, első sorban ezen igen fontos kérdés helyes megoldása szempontjából is kötelességünké teszi a takarékosági elvek lehető keresztülvitelét; tekintettel továbbá arra, hogy a népoktatásról szóló 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 65. §-a, valamint az ezen törvény végrehajtása illetve a községi iskolaszékek hatáskörének szabályozása tárgyában kibocsátott utasítás 44-ik §-a módot nyújt a városnak, mint iskolafenntartó testületnek arra, hogy az ez időszert nem is a legarányosabban, de a rendelkezésünkre álló adatok szerint minden esetre a normalitvumnál is alacsonyabb mértékben kihasználta tanerők — ha ezt az iskola fenntartó érdekei követelik — jobban kihasználtsanak: a tanács útján hívassék fel az iskolaszék figyelmé arra, miszerint akkor, a midőn az iskolaügy további fejlesztéséről és újabb tanszékek beállításáról lesz szó, tege megfontolás tárgyává, ha vajjon a tanulmányi érdekek megsértése nélkül nem volna-e lehetséges ezen a téren is alkalmazni a takarékosági elveit?«

Ebből látható, hogy én

1 ször konkrét javaslatokat a tanerőknek heti 30 óráig való kihasználása iránt nem tettem, és

2-szor a tanulmányi érdekek sérelmét sem kívántam előidézni, mert hiszen a kérdést csupán megfontolás végett kértem az iskolaszék, tehát a tanügy terén minden tekintetben illetékes szakforum tárgyalása alá bocsátani.

Nagyon természetes e mellett, hogy mint minden kérdésben mindenkinek lehet, úgy ezen kérdésben nekem is meg van a saját véleményem, melyet illetékes helyen annak idejében nem is fogok elhallgatni, de az előadottak után joggal hivatkozhatom arra, hogy én nem tisztán fiskális szempontból tekintem a népoktatás ügyét s ezen ügynek legalább is voltam és vagyok olyan jó barátja, mint az említett cikk írója, a ki — bár burkoltan — a tanítók érdekeinek előtérbe helyezése után véli a város szépen virágzó tanügyét megővni attól, »nehogy a visszaesés maradi pocsolójába süllyedjen«.

SZINHAZ

HETI MŰSOR.

Csütörtök: Kisszökevény.

Péntek: Két árva.

Szombat: Almafa és Pillangókisasszony. (Itt először.)

Vasárnap: d. u. Eleven ördög.

este Almafa és Pillangókisasszony.

Válás után.

A társulat összeszedte magát s megmutatta, hogy csak azért is tud jó vigjátéki előadást produkálni. Bisson és Mors vigjátéka némileg a bohózat felé hajlik s talán éppen ezért sikerült az előadás: lehetett benne tuzolni, riktó modort érvényre juttatni s ezzel neveltetni meg a közönséget.

Annyi bizonyos, hogy a szegény, derék anyósokat ritkán sikerül jobban kifigurázni, mint Bissonék vigjátékában. Házasuló sorban lévő ifju daliákra esetleg igen komoly következményekkel lehet a darab bővebb tanulmányozása, ha csak a nagy kaczagás közben észébe nem jut, hogy hiszen mindezt csak egy szellemes francia eszelte ki ilyen kaczagatóan s a Szigligeti színház tagjai játsszák ilyen élethűen.

Mert az előadást csak dicsérnünk lehet. Pataki Bélának módja volt pezsgő hévvel adni egy szalonkomikus szerepet s a gyakori kitörésekben markáns vonásokkal jellemezni. Ugy látszik, az ilyen, bohózatibb jellegű dolgokban igazán művészi értékűt tud produkálni; tegnap legalább Duval Henri efféle szerepében teljes volt a sikere. Epp ugy teljes sikere volt Krasznay Andornak (Bourgaueu), a másik komikusnak. Ő Patakival ellentétben, diszkrét, sima igyekezett maradni s ezzel ért el különösen a II. felvonásban nagy hatást. Szokás szerint jó alakítást adtak P. Szép Olga, Szohner Olga és Benkő Jolán. Kisebbszerepeiket jól töltötték be Peterdy Sándor és Dési Alfréd.

A rendezőnek kár volt a nevét a színlapra ki nem tennie. Olyen jól rendezett vigjátéki előadás volt, a minőt az idén nem sokat láttunk.

Utoljára a repülő ballett vett búcsút, még pedig nehogy sokáig dicsérve emlegessék őket: az egyszerűbb, gyengébb, fényhatás nélküli mutatóványt.

Mindenszentek napja a Szigligeti-színházban. Az eddig hagyományos szokástól eltérőleg, nem a »Molnár és gyermeke« idegborzongató népdramát, hanem egy igazán pompás színművet, a »Két árva« című elévülhet-

len darabot hozatja az igazgató, gondos precíz jól összetanult előadásban színre, remélve, hogy a t. bérlő közönségnek ezzel kedveskedik, ha a fentebb jelzett, idejét multa ócskaságot az idén mellőzi.

A két árva czimszerepét E. Kovács M. és Szohner Olga játsszák. Kivülök játszanak még jelentősebb szerepeket: Benkő J., Kacziány V., Lányi E., Peterdy, Szarvasi, Pataki, Erdélyi, Deésy, Bérczi, Krasznay és Füredi.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 34.

Idénybérlet 32.

Nagyváradon, csütörtökön, 1901. okt. 31-én

A kis szökevény.

Operette.

S Z E M E L Y E K :

Lord Coodle — — — —	Bognár János
Lady Coodle — — — —	Benkő Jolán
Stanley Eduard — — — —	Erdélyi Miklós
Stanley Dorottya, huga — —	Tóváry Anna
Gray Vinnifred, árvalány — —	Ámon Margit
Flipper Jockey — — — —	Bérczi Gyula
Carmencita — — — —	Lányi Edith
Alice, szobalány — — — —	Kulinyi Mariska
Tamarind testvér — — — —	Pintér Imre

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Támlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7. vásár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap pénteken, nov. 1-én

A két árva.

Igazságszolgáltatás.

A kuria ítélete az Atzél-Solymossy pörben.

Abban a pörben, a melyet néhai Atzél Péter indított Solymossy Lajos báró országgyűlési képviselő ellen, csak most, Atzél Péter halála után hozták meg a jogerős döntést. A pör anyaga meglehetősen ismeretes. Atzél Péter apateleki birtoka, a melyet árverés útján adtak el, utóbb Solymossy Lajos báró kezére jutott. Atzél Péter egy kataszteri szemle alapján pört indított a birtok egy jelentékeny része ellen, a mely az árverés alkalmával nem volt telekkönyvezve. Atzél a keresetben arra hivatkozott hogy az árverés csakis a telekkönyvben fölvetekre birt érvénynyel, ilyenformán az a rész, és tételen felsorolt ingatlanok birtoka fölött, a mely nem volt telekkönyvezve, őt (Atzél Pétert) illeti.

Az aradi törvényszék a pört, a melyben Atzél Barabás Béla dr. képviselte, Atzél Péter javára döntötte el, de a nagyvárad kir. tábla megváltoztatva az elsőbíróság ítéletét, kimondta, hogy a helytelen telekkönyvezés nem képezheti birtokper alapját s Atzél Pétert keresetével elutasította.

A kir. kuria tegnapelőtt hozott ítéletet a kiválóan érdekes ügyben. A kuria a nagyvárad kir. tábla ítéletét hagyta jóvá s Atzél Pétert keresetével elutasította.

A pör elvesztését Atzél Péter már nem élhette meg s így a pör jogi következményei most már az örökösöket terhelik.

REGÉNY-CSARNOK.

A Polanieczki-család.

Írta: Sienkiewicz Henrik.

10.
— Elvesztettem mindkettőjüket — szólt karját fiatal rokonának karjába fűzve — s arra kárhoztattam, hogy tovább éljek.

E pillanatban a templomajtóban megjelent Jamiszné, férje, Gatowski s a két vadász kíséretében, a kik az imént a templomban olyan felebaráti kegyességgel szólták meg őt. Plawiczki azonnal elfelejtette bánatát s Polanieczki fülébe suzta:

— Majd ha beszáll a kocsiba, nézd meg a lábát.

A társasághoz csatlakoztak, s megkezdődtek a bemutatások. Plawiczki mosolyogva nevezte meg vendégét, a hatás biztos tudatában.

— Nagyságos asszonyom! Egy kedves rokon, a ki eljött Varsóból, hogy szeretetét és követelését nálam bemutassa.

— Fölhatalmazzuk az elsőnek beváltására, de a másik kísérettől óvakodjék, mert velünk gyűlne meg a baja! Mit csinál az a kedves Mária?

— A reggeli misén itt volt. Különben bizton számít látogatásukra s reám bizta, hogy uzsonnára meghívjam.

— Szíves örömet engedek a meghívásnak, ha csak újból nem tart otthon a migraine, s ha uram és parancsolóm bele egyezik és elkísér.

— Hallja szomszéd? — kérdezte Plawiczki.

— Mindig szolgálatára állok, — felelt nyomott hangon az öreg Jamisz.

— Tehát a viszontlátásra!

— A viszontlátásra! Csókolom Máriát!

Aztán a szép asszony kezét nyújtotta neki: — Örvendek, hogy egy kedves régi ismerőst láttam viszont!

Plawiczki mosolygó követeléssel nyújtotta karját s a férj kíséretében a kocsi felé vették útjukat. Polanieczki egyedül maradt Gatowskival, a ki szótlanul, alattomosan vizsgálta őt. Hatalmas, széles vállu, szép fiu volt, bár egy kicsit elhízott. Ajakát szöke bejusz árnyékoita be.

— Mindig a régi, — gondolta Polanieczki és egész lényét áthatotta a faragatlan medve iránt érzett megmagyarázhatatlan ellenszenv.

Plawiczki ragyogó arczzal csatlakozott ismét hozzájuk.

— Láttad? — kérdezte egyet ütve ücs-csének vállára. — Láttad? Micsoda lábak! Micsoda lábak!

Aztán Gatowski felé fordult:

— Sajnálom öregem, hogy nem ajánlhatok föl neked egy helyet a mi kocsinkban!

— Majd a magam kocsiján követlek, — felelt Gatowski, — annál is inkább, mert egy kutyát viszek magammal, a melyet Mária kisasszonynak szántam.

Plawiczki és vendége utnak indultak Krzemien felé.

— Ez a kövér fiu rokonod ugyebár? — kezdte meg a beszélgetést Polanieczki.

— Ugy hegyről-végről. Szegény gyermek! Nagyon rosszul megy a sora. Egy kis földcskéje van, azon gazdálkodik. De hát korog a gyomra s a zsebe üres.

— Ugy látszik, hogy ha üres a zsebe, a szíve nem az!

— Ah! — kiáltott föl megvetőleg Plawiczki. Az ő baja, ha mődő ábrándokkal él. Hiszen belátom, hogy alapjában véve jó fiu, de se képzettsége, se nevelése, se vagyona, se modora. Mária eléggé szereti vagy legalább is megtűri maga mellett.

— Ugy? Már az is valami.

— Meg kell, hogy magyarázzam neked a leányom és köztem levő viszonyt. Ő falun lakik, mert azt hiszi, hogy ezzel nekem nyugalmat és kényelmet biztosít. En itt maradok, mert ő szereti a falusi életet. Mind a ketten áldozatot hozunk egymásért. Ebből természetszerűleg az következik, hogy halálra unatkozunk. Az egész vidéken nincs egyetlen fiatal ember. Jamiszné sokkal idősebb Máriánál. A többit elképzelheted. De, hát mit tegyünk? Az élet ugy sem egyéb, mint az önmegtagadások láncolata, s

ezt az elvet jó mélyen be kell vésnünk szívünkbe és eszünkbe.

Plawiczki elhallgatott. A lovak meglasztották lépteiket a süppedő homokos úton. Az utasokat kísérve, nyírfáról-nyírfára röpködtek a madarak s előtűk régi vascserömpöléshez hasonló zörgéssel haladt Gatowski kocsija, sűrű porfelhőt hagyva maga után.
(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

A hercegprimás nevenapja.

Budapest, okt. 30. (Saját tud. táv.) Vaszari Kolos hercegprimás ma ünnepelte nevenapját, reggel a házi kápolnában csendes misét mondott. *Apponyi* udvarnagya, *Fehér* Ipoly, *Firczak*, *Szell* Ignác, *Rohonczy* altábornagy személyesen, a budapesti hittudományi kar és püspökök táviratilag üdvözölték.

A szabadelvűpart értekezlete.

Budapest, okt. 30. (Saj. tud. táv.) A szabadelvűpart ma esti első értekezletén báró Podmaniczky Frigyes megnyitván az értekezletet, üdvözölte a tagokat. *Szell* Kálmán szintén üdvözölte s kijelentvén, hogy tisztelni fogja az egyéni véleményt a pártban. *Horánszky* Nándor üdvözölte *Szell* Kálmánt és kormánya iránt bizalmát fejezte ki. Elnökké Podmaniczky Frigyes bárót választották meg.

Ház elnöksége.

Budapest, okt. 30. (Saját tud. táv.) A függetlenségi párt a ház elnökségére *Apponyi* ellen *Komjáthy* Bélát jelölte.

Közös pénzügyminiszter.

Budapest, okt. 30. (Saját tud. táv.) A Magyarország irja, hogy *Khuen-Héderváry* horvát bán a költségvetési tárgyalásig marad csak s azután átveszi a közös pénzügyminiszterium vezetését. — Utódjául *Pejacsevich* Tivadar gróftot emlegetik.

A búr háború.

Hága, okt. 30. A kormány politikájának a második kamara bizottságában való általános tárgyalásakor a kormánypárt védelmébe vette a *Kuiper*-miniszteriumnak a dél-afrikai kérdésben való magatartását és konstataulta, hogy a miniszterelnök nyilatkozatai szerint nincs kizárva, hogy a mostani kormány minden tőle telhetőt el fog követni Transzvál érdekében. (M. T. I.)

Széchenyi Pál temetése.

Budapest, okt. 30. (S. t. t.) Ma délután szentelte be *Széchenyi* Pál gróf holttestét *Széchenyi* Miklós gróf jaáki apát. Jelen voltak: *Apponyi* Lajos udvarnagya, a ki O Felségét képviselte; továbbá a kormány, főrendiház, képviselőház és miniszteriumok kiküldöttei, végül a temesbégavölgyi vízszabályozási társulat részéről *Nikolics* Fedor báró, *Karácsonyi* Jenő gróf, *Csávossy* Béla, *Seemaier* János, *Babics* József és *Jankovich* Miklós. — A beszentelés után a keleti pályaudvarról *Czenkre* szállították, a hol ma fogják nagy pompával örök nyugalomra helyezni.

Előléptetések a honvédségnél.

Budapest, okt. 30. (Saj. tud. távir.) A honvédségnél *Loos* Károly ezredessé, *Vinkler*, *Krausz*, *Schmidt* őrnagyokká, kinevezettek; első osztályú századosok, hadnagyok: *Magyar* János, *Hrabovszky*, *Hoffman*, *Szűts* Ferencz tiszteltesek. A tartalékból ténylegesítettek *Padits* Ferencz hadnagy, törzsorvossá pedig *Frics* Oszvald ezredorvos. Másodosztályú százados kezelőtiszté *Glosz* Ferencz főhadnagy.

Francziák kölcsönei.

Páris, okt. 30. *Caillaux* pénzügyminiszter tegnap a kamara költségvetési bizottságában közelebbi felvilágosítást adott a tervezett 265 milliónyi kölcsönről. E szerint az állam 190 milliót kapna, 75 milliót pedig a kínai zavargások alkalmával kárt vallott francia kereskedők és iparosok kártalanítására fordítanának. A költségvetési bizottság még ma tárgyalás alá veszi a törvényjavaslatot. A kibocsátás valószínűleg november 15-ike és 20-ika között fog megtörténni. A Temps szerint a kibocsátási árfolyam közel fog járni a páriárfolyamhoz. (M. T. I.)

A sztrájkok szabályozása.

Madrid, október 29. A kormány a kamara törvényjavaslatot nyújtott be a munkasztrájkok szabályozása tárgyában. A törvényjavaslat rendelkezéseket foglal magában a sztrájkok törvényes megengedhetőségéről, a munkaadók és munkások között való viszony szabályozásáról és a választott bíróságok alakításáról. (M. T. I.)

Kinai ügyek.

London, okt. 30. A Times-nak jelentik *Sanghaiból*: Senki sem tudja biztosan azokat a feltételeket, a melyek mellett a békejegyzőkönyv rendelkezései végrehajthatók. Sem a vámhivataloknak, sem a konzulátusoknak nincs hiteles másolatuk a francia vagy a kínai szövegről. Egy kereskedőköl álló bizottság értéktarifát állított össze, a mely alapján szolgálna a szedendő vámoknak. Remélik, hogy a vámhivatalok elfogadják és a konzulátusok helybenhagyják ezt a tarifát. Időközben japánok és mások fölvetik a kérdést, hogy ha a jegyzőkönyv csak a tengeri behozatalra vonatkozik, nem kellene-e a kivitel is magasabb

vámnak alávetni. Az a hit, hogy a pekingi követek ebben a pontban nem egyeznek meg, egyre nagyobb hitelt talál, mert a követek ismételt előterjesztésükre sem kaptak utasításokat kormányuktól. (M. T. I.)

Gyilkoló őrszem.

Budapest okt. 30. (Saját tud. táv.) Folyó hó 26-án éjjel a löporaldülői katonai élelmezési raktárnál az őrszem egy közeledő alakra reá kiáltott az előírásnak megfelelően s midőn két izbeni felszólítására sem válaszolt, az őrszem lőtt s az ismeretlen holtan, hörögve rogyott össze. Az őrszem parancsnok, ki értesítve lett, lámpával a helyszínére érve, az ismeretlen halottban az ezred egyik hadnagyát ismerte fel, ki nem rég lett áttéve a vadászoktól a 44. gyalogezredhez. Az őrszemet letartóztatták s megindították a vizsgálatot.

Chile hadseregét nem mozgósítja.

London, október 30. A Reuter-ügynökség a Daily Mail jelentésével szemben egy mai keleti santiago de chilei táviratban konstatálja, hogy Chile nem fogja mozgósítani hadseregét. Hivatalos körökben csak annyit tudnak, hogy néhány zászlóalj a központi völgybe megy a nélkül, hogy a határhoz közelednek. A távirat azt mondja továbbá, hogy Chile és Brazília kamarái jóváhagyták a chile-brazília általános választott bírósági szerződést. A chilei pénzügyminiszter a szenátusban kijelentette, hogy az 1902-iki költségvetés teljes egyensúlyt tüntet fel és megígérte, hogy új bevételi forrásokról fog gondoskodni. A szeszitalok és a dohány váma a bevételeket másfél millióval emelné. (M. T. I.)

SZERKESZTOI POSTA.

T—o. (Helyben). A jogászfijuságot e részben nem terheli sem elfogultság, sem kegyeletlenség. Mert tényleg elhatározta, hogy *Szilágyi* Dezső emlékét minden évben halottak napján megüli. Ezt a kegyeletes dolgot azonban az idén nem hajthatják végre, mert *Szilágyi* Dezső szülőháza még ez ideig emléktábla nélkül van. Azt pedig ugy-e belátja, hogy egy ujonnan épült, lakatlan emléktábla nélküli ház elé nem valami komoly dolog, kivált megemlékezés céljából odaállani.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség szives tudomására adni, hogy az alant jegyzett cikkek árait mélyen leszállítottuk és

teljesen kiárusítjuk

u. m. Szines selyem kelmék, nyári női ruha szövetek, mosó zefir, batiszt, angol vászon és fehér batisztok.

Szövött áru kesztyük, gyermek- és fiu tricó ing, nadrág, netz ingek.

Tenis flanell és satin ingek, övek, sapkák és egyéb idény cikkeket.

Az összes raktáron levő napernyőket, blousokat és női fűzőket

minden elfogadható árban eladjuk.

Tisztelettel

Kunz József és társa cég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

KOZGAZDASAG.

Reich Jenő és Társa
Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Hafaridők.

	Budapest, okt. 30.
Buza októberre	7.84
Buza áprilisa	8.80
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6.69
Zab ápr.	6.98
Káposzta, repce, aug.	—

Értéktőzsde.

	Budapest, okt. 30.
Osztrák hitel	625.50
Magyar hitel	629.50
Allamvasut	624.50
Rimamurányi	416.—

Magyar jelzalog	488.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsde 1901. okt. 30-án.

Magyar aranyjárdék 4%	118.60
Magyar koronajárdék	92.95
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	121.25
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.25
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-50	119.—
Magyar földiehermentesítési kötvény 4%	93.25
Italmérési jog megváltási kötvény	99.75
Horváth-szlavónföldtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	178.50
Tiszszabályozás szept. sorsjegyek kölcsön	144.—
Osztrák járadék papírban	98.20
Osztrák járadék ezüstben	98.05
Osztrák járadék aranyban	118.90
Osztrák korona járadék	95.25
Osztrák államsorsjegyek	138.50
Osztrák magyar bank részvény	16.—

Magyar hitelbankrészvény	634.—
Osztrák hitelintézet részvény	622.—
Párisi vista	—
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.04
Németbirodalmi márka	—
London vista	—
20 márkás arany	28.46

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet”
5-ik évtársulatának befizetései
ünnep miatt holnap, azaz péntek-
ken d. e. 9—11 óráig telje-
sitendők.

A m e r i k á t — N a g y v á r a d o n

Fillérből lesz a korona, ez a jelszava az Amerikai áruháznak, Fő-utca, Bazár-épület.

A bekövetkező őszi saisonra üzletünket újból megnagyobbítottuk és pedig dus választékot tartunk a legutolsó divatu női ruha-szövetek, casán, posztó, barchet és flanel kelmékből.

A legolcsóbb árban kaphatók:

Vászon, chiffon, kanavász, kreton, szőnyeg, ágygarnitúrák, posztó és berliner kendők, blous és diszitő selyem kelmék és mindennemű rövidáru cikkek.

Még eddig nem létezett olcsó árban adunk el:

Női, férfi és gyermek téli alsó ingeket és kis öltönyöket, berliner sapkákat, rekliket és fejkötőket, férfi kemény elejű és puha elejű ingeket, kézelőt és gallérokat.

Igen nagy raktárt tartunk

kész női blousokban és női alsósoknyákban, jutányos árak mellett készítünk mérték után női blousokat és aljakat bármilyen anyagból, ugyszintén paplanokat a legrövidebb idő alatt.

193—13—20

Tömeges látogatást kér

Amerikai áruház, Fő-utca, Bazár-(színházi)-épület.

a hol minden olcsó, semmi sem drága.

Igen érdekes és tanácsos

mejlátogatni,

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Videki rendelések gyorsan és pontosan eszközölteinek.

Levélfejek,
számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
napárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.